

FELVIDÉK.

FELSŐ-MAGYARORSZÁGI KOZLÓNY.

Megjelen hetenkint kétszer:
csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési díj:
Egy évre . . . . . 8 frt
Félévre . . . . . 4 „
Negyedévre . . . . . 2 „
Az előfizetési pénz k és kéziratok
a szerkesztőséghez küldendők, —

Hirdetések díja:
Egy négyszer hasábozott garmond
sor 5 kr. — Bélyegdíj minden beig-
tatás után külön 30 kr.
Nyilttír soronként 15 kr.
A hirdetések a azok díjai a kiadó-
hivatalba utasítandók.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:
Bánóczy Ferencz.
Szerkesztési iroda: Kovácsutca 380. sz. Rudaaház.

Szerkesztő-társ:
Karsa Tamás.

Kiadó:
Ifj. Werfer Károly.
Kiadó-hivatal:
Főutca 342. sz. a. a ferencziek egyháza mellett.

Lélek- és élettani észleletek.

III.

Sok különféle részekből, tagokból, műszerekből van egybe alkotva az emberi test; számtalan sejtecskéből áll minden egyes részlet, műszer. Sőt a vér nem más mint egy folyékony anyagban hőmpolygó színes és (333) széntelen sejtörmeg, melyből egy kob milliméterben 5 milliónyi találhatik. Szakadatlanul tart szerkezetünk minden részében, míg élünk az anyagcsere, miszerint a sejtek csakhamar elavulnak, elhalnak és helyettük új sejtek szerepelnek, melyek elődeik tulajdonait örökölték. Egy lassu rendszeres égés az élet, melyhez a kellő tüzelő anyagok a gyomorból a vérbe s innen szét vitetnek minden ponthoz minden sejthez. Az égéshez azonban bizonyos arányu s mennyiségű élely szükségeltetik — s ez sem hiányzik, mert a vérszövetek a tüdőben lehetően teleszedve magukat élennyel, elviszik ezt minden kellő pontra.

Sokféle mozgás működés kell a bevett tápanyagok feldolgozásához, szétszállításához, a folytonos égés tényéséhez, a kiválasztott, nem kellő vagy elhalt sejtek kidolgozásához, kitakarításához stb. Mindezen benső műveletek az idegek által eszközöltetnek. Hol ideg nincs ott, nincs érzékenység, nincs mozgás, nincs élet, nincs működés. És nemcsak a belső, de a külső mozzanatok is mindig az idegzet által hozatnak elő — mert csupán a kellő idegzetel ellátott izmok képesek élni s működni; működésük egyszerű összevonulás vagy ellágyulás, szétreszkesedés, melyet az agy a az idegcsövekbeni idegfolyam által eszközölnek — mint viszont minden behatás a szerkezetbe az idegfolyam által eszközöltetik, melynek villanyos természetét már említettük, melyet azonban mindig meg kell különböztetnünk a villanytól, mert ennek sebessége mint tudjuk másodperczekint 42 ezer g. mérföld, az idegfolyamé pedig szigorú, tiszta észleletek nyomán csak 61 és fél métrényinek találattott.

Mindazon belső s külső műveletet, mi az emberi szerkezetben élet és lélektanilag történ s mindazt mit ezen szerkezet külsőkép véghez vihet, egyszerűen beszámrazhatjuk kimutathajuk vagy magyarázhatjuk az érzés és akarat műveleteiből mint indokokból. Ezek ama lelkitehetségek, melyeknél fogva az ember ura lett a földnek, az állatoknak és önmagának a mennyiben eme tehetségeket folytonosan tökélyeshitheti önjereje által s így egykor oly magas tökélypontot érhet és oly szerepet vihet a földön, melyet most csak sejt és sokrészben elérhetlennek tart. Az érzés és akarat eszközei, műszerei az idegek s ezek tömkeleges központjai, az agyak t. i. agy, agyacs, gerinczagy, nyultagy és a dúczok.

Az idegeknek kétféle atakelemek vannak: a csövek és sejtek. Az idegcsövek mint említők oly szolgálatot tesznek az emberi szerkezet háztartásában, s kormányzásában, mint a távirati sodronyok az állam gépezetében. Meg kell még jegyeznünk, hogy ezen sodronyok átáiban kétfélek: vagy az érzet vagy az akarat eszközei, t. i. vagy valamely érzést vezetnek az agyakhoz, vagy valamely parancsot (akarat, ösztön, vágy stb.) vezetnek az agyak belsejéből a kül testre s így kellően elszigeteltek kivált e különféle szolgálat műszerei.

Ezek működését könnyen kimutathajuk, felfoghatóvá tehetjük esalhatlan kísérletek nyomán. Ezen, bár csodás szállítási képességű azonban, mely bámulatos eredményeket idéz elő némely összeköttetések (együtt-érzés — átterjedés) által; miszerint az alvó, vagy ittas, vagy makonyozott, vagy mesterségesen elaltatott be-

teg, kivált agybeteg oly eselekvényeket visz véghez, mintha azokat „akaratosan“ s így öntudatosan tenné — még sokkal csodásabb tulajdonokkal birnak az ideg sejtek, melyek az agyak állományát képezik s különösen az agy. nyultagy és agyacs idegsejtjei.

„Ezen idegsejtek (mondja Dr. Balogh K. „Az ember élettana“ czimu könyvben az agy, nyultagy és agyacs élettanáról) kétfélek, t. i. vagy olyanok, melyeket közvetlenül a kívülről jövő hatányok által izgatott idegcsövek homak működésbe s ezeket érző idegsejteknek nevezem; vannak továbbá olyan idegsejtek, melyek elmebelieknek nevezhetők, s eredetileg csak az érző idegsejtek által hozhatók működésbe; midőn azonban már egyszer működésbe jöttek, az őket érő benyomásoknak megfelelő mennyiség — és minőségben: az érző idegsejtek közvetlen ingerlésétől, függetlenül is működhetnek.“ . . . . „Ezen kétféle sejtek közti összeköttetést szinte idegcsövek eszközlik.“

Ezen idegsejtek tehát tulajdonkép az érzés és akarás és mindazon műveletek tényezői, melyek a két műveletből erednek. Ezen idegsejtekben rejlik a szellemi tövékenységi képesség mert hisz az idegfolyam bár honnan jöjön az egész szerkezetben egyforma, egyféle s csupán külérzések tapasztalatait szállítja át az agy eme sejtjeihez, hol azok fogolnakká képződnek. maradandóvá s az akarat sejtjei által ismét felébreszthetővé lesznek.

„Erző idegsejtek nélkül az elmebeli idegsejtek előtt nem volna a világ, míg ha elmebeli idegsejtek nem volnának, nem talánánk összefüggést sehol, hanem a legnagyobb zürben lennénk mindenre nézve“ — „mialatt a bennünk levő idegsejtek működési minőségét és mennyiségét kifejezhetjük, azok izmaink, melyeknek idegei úgy az érző, mint az elmebeli idegsejtekkel egybefüggenek“ — — — „következtesen, bizonyos cél elérésére irányzott izomműködések csak az idegsejtek által létesülhetnek“ mondja Dr. Balogh K.

Az érző és elmebeli idegsejtek kellő kiképzésére és ápolására tehát főgondot kell fordítunk — ha ama szép tehetségeket, melyekkel teremtünk megáldott keblőn ki akarjuk fejteni és fel akarjuk ön, családunk s közjavunkra használni.

KUBINYI LAJOS.

A catasterről.

Nem írási viszketeg adja a tollat kezembe, sem azon vágy, hogy e lap hasábjait telibb töltssem, hanem azon vágy, bárha ezen néhány igénytelen sor által azt eszközölhetném, hogy a megkezdett catastermérésre az illető korm. nyorganumok figyelme reá irányulna.

A „Felvidéken“ ezeüzt néhány héttel valaki ismerteté a most behozatni ezüztott catastert s annak szabályait. Akkor azonnal szándékom volt e részben néhány megjegyzést tenni, s jó, hogy azt mostanig elhalasztám, a mennyiben most talán valamivel szabadabban tehetem.

Azon kezdi ama cikkek írója, hogy látunk hegyeinken s mezőinken felállított pőznákat, sat. En is azon kezdem tehát, hogy igenis, először ezen pőznákat látjuk meg, azután meglátjuk azt is, hogy ezen pőznák vegett az erdőt némely hegyormon, néha egy holdnyi területen is kivágják, a nélkül, hogy azt kárpótolnák, vagy a nélkül, hogy azt valakinek be is jelentenek. — Azután látjuk azt, hogy két három falu lakossága kimegy fejszékkel az erdőbe s előbb a legnagyobb veszekedést viszi végbe a felett, hogy merre van a határ, azután

megállapodik egy oly vonalban, a hol épen nincs a határ, s kivág egy erdei vonalat, ismét a nélkül, hogy azon birtokost, a kié ezen erdő, ez iránt előre értesítette volna. Látjuk továbbá, vagy látni s tapasztalni fogjuk, hogy kimegy egy csoport idegen újku, idegen nyelvű, idegen országból eredett mérnök hivatalnok, és az illető helység előljárósága és lakossága által vezetve, s az ő meg vagy meg nem hallgatásuk mellett felméri a határt, annak minden egyes birtok s területrészeckéjét, a nélkül, hogy például a dézmás vagy a zálogos természetű a szabad birtoktól, a közöst a nem közöstől, az árvavagyont a gondnokétól, vagy a telekre szállónak vagyonától eléggé jól megkülönböztetni tudná, a nélkül, hogy az e részbeni felvilágosításokat, melyek egy neki ismeretlen nyelven adatnak, megértendő és méltányolná, s a nélkül, hogy a legnagyobb birtokos, a volt földes ur, a kit eljövetele és működése felől senki sem értesített, legott képviselve lenne. Azután tapasztalni fogjuk, hogy ezen hibás munkálatnak nagy költségeit rajtunk fogiak követelni. S végre midőn ezen saját költségünkön elkészült catastermérést meg akarjuk tektenni, hogy az abban előfordult hibákat, a lefolyt 14 év alatt utig megszokott reclamatiók által ha lehetni fog, orvosoljuk, el nem fogunk igazodni benne azért, mert minden felírás, minden elnevezés és minden feljegyzés tőt nyelven, vagy épen Cyrill betűkkel írt orosz nyelven lesz felvéve.

Tudom, lesznek olyanok, kik talán kétségbe vonják a fennebbieket, vagy legalább azok némelyikét. Engedjék meg tehát, hogy azokat sorban bebizonyítsam.

Hogy a catastroeri mérnököket meglőző katonai háromszögző mérnöki kar nálunk legalább kivétel nélkül sehol sem közvetlenül, sem közvetve tudtul nem adta, hogy hol fog pőznákat állítani s e miatt erdőt vágni ki, ez kétségtelen, valamint az is, miszerint az ily kivágott erdőért kárpótlást kérti annyi apró bajjal és oly sok formassággal és utánjárással van egybekötve, miszerint a nagyobb kiadásért inkább mindenki a kisebb kár elviselését választja. Történt pedig nálunk, nevezetesen Mikován az is, hogy ezen mérnököktől a falubrák, mivel épen határrendezés van ott folyamatban, azt kérdezték, ha valjon kell-e ezen határrendezésnek szükségkép megtörténnie, mire tőlök azon választ nyerték, hogyha a falubeliek többsége abba bele nem egyez, az meg nem történhetik, s e miatt ezen és ezzel egy uradalomhoz tartozó más ot helységben az azon időben kütüzt s megkísértett egyességek nem sikerültek, sőt más közel eső helységekben ellenszegülések merültek fel. Ezen egy év előtt történt hivatalos vizsgálat által is tisztán megállapított tény annak rende szerint hivatalosan feljelentetvén, mindeddig minden további következmény nélkül maradt.

Midőn az így eszközölt háromszögmérés készen van, hogy az ezután következendő részletes felmérésnél az illetők semmi akadályial se legyenek kénytelenek küzdeni, például határkérdésekkel ne legyen bajuk, a község előljáróinak s vénoinek meghagyatott, hogy a határjeleket, melyek notalán kidőlttek, vagy elenyésztek, ujítsák, s a benőt határvonalakat is tisztítsák meg, és a határvillongásokat egyenlitsék ki.

Ezek levén szavai az e részbeni magasabb hatóság rendelkezésnek, ugy hiszem, felesleges tovább indokolnom, mikép történhetett egy pár esetben az, hogy az ily községek előljárói az erdőben, melyek nem az ő tulajdonuk, a határt a szomszéd falu előljáróival való előleges (békés vagy nem békés) értekezés utan hamisan jelelték ki, s a kijelelt határvonalat ki is vágták. — Legyen szabad e helyen kérdenem, hogy lehetett egy oly rendelkezésnek keletkezni, mely feljogosít néhány telkes gazdát, kik különösen vidékünkön a művelődés legasóbb fokán állanak, ha történetesen e vagy ama

*A vasárnap megtörtént bankói népünnepélyen igen kevesen voltak. Mit részint a pénztelenségnek, részint pedig annak lehet tulajdonítani, hogy ugyanazon időben volt a helybeli zeneiskola növendékeinek probatételök. Itt Huszka zenetanár ur, amott pedig Vaiczenbreyer Frigyes orvostudor nr, mint áradhatlan ügyes rendező érdemmel elismerést és köszönetet.

— A kassai polgári lövöldében július 30-án legjobb lövést tettek: Hegedüs István, Schalkház Lipót és Noviczky Ferencz.

— A tiszavidéki vasárnap Kassára érkező baraczküldeményből a társaság pályakezelő személyzete annak is valamit, nekik levélre czimezve van a küldemény. (Beküldetett)

*Schmerling, Meeséry, Páner, Lasser és Hein, miniszteri állásból saját kérelmekre s hü és buzgó szolgálataikért melletti fölmentettek. — Schmerling a legelső törvényszék elnökének, Lelcredi államminiszter nevezetett ki, s valamennyi, nem a magyar koronához tartozó ország teljes politikai igazgatásának vezetésével bízott meg, ugyan őrá ruháztatván a minisztertanácsban való elnöklés s a rendőrmisztérium ideiglenes vezetése. Komcs igazságügy-, gróf Larisch pénzügyminiszterre lön kinevezve. — Lasser, Reichenstein (erdélyi alkancellár) és Kalchberg állandóan nyugalmaztatottak. — Plener a további alkalmazás föntartása mellett ideiglenesen nyugalmaztatott. Meeséry, Hein és Burger rendelkezési állapotba helyezettek.

A tengerészeti minisztérium feloszlatott, s a tengerészeti hadügy a hadügyminisztérium alá adatott. Mensdorff a minisztertanács elnöklésétől, saját kérelmére, de az őt megillető első miniszter rangjának megtartása mellett fölmentetett. A pénzügyminiszteri helyettes, Holzgethan államtanácsossá nevezetett ki.

*Deák Feréhez nagy lazánkfia. A napokban érkezett meg Belato, Fűredre. A fűrdő közönség különféleképp akarta mely tiszteletét jelelteni a nagy ember iránt, de ő minden tiszteletét kikötölte. Csak a dalárda énekelt káromtalt, melynek végzője, csakugyan ráillett deákra:

31. Mi zengi tui a bérczeket?
Mi éli tul a éveket?
Minek nem sirja a jövő?
Mely az idővel egyre nő?
A hir!

A nagyvendég, hosszabb ideig szándékozik Fűreden maradni.

*Mérés jóslat. Harmadik Napoleon császár aug. 15-kén meg fog halni. Ez a legújabb hír Rómában, s ha nem is lizsik, de terjesztik mindenféle. Mint a „Czas”-nak onnét folyó hó 17-ről írják, egy belga pap érkezett Rómába, s azt beszélte, hogy egy, szintén pap barátjának jelensége volt. Az utcán találkozott egy nővel, ki midőn őt szomorúnak látta, azt jövendölte neki, hogy szomorúsága nem sokára örömmre fog változni, miután az európai forradalmak főnöke augusztus 15-kén bucsut

radjanak, s egy hangot se adjanak. Ekkorra huszáraink már többnyire átvezetvén a két árkon lovaikat, G-nnal s az angollal együtt az erdőn kívül állottak, a szekér még belül. Bátorságunk annyira elterjedt a többiekre is, hogy perczenkint több-több nesz támadt közöttök, holott éppen ekkor tájban azon másik lovas csapattól, az r-ret törő negyelttel kijelzéssel mondott e szavak haták meg fülünket: „Nad der heufán Affaire”. . . úgy hogy most szinte fordult a kocka, és éppen mi kezdők hinni, hogy az ellenséges csapat.

De nem levén ebben bizonyosak, nem akartuk a mieinket visszariasztani, s én szorosan oldalához nyomván kardomat, nehogy csörögjön, visszajöttem a mieinkhez, kérvén őket, legyenek mozdulatlanul a legnagyobb csendben, bizzanak bennünk, hogy idejében hirt adunk, és ismét eltávoztam hallgatóni.

A csapat ezalatt távozott az erdőtől, de kissé balra, mintegy előnkbe tartva beszédüket már nem lehetett oly tisztán kivenni, de ez egy szót „magyar” meghallottuk; és a ki valaha figyelmeztelt rá, mennyire másképen mondja e szót minden nem született magyar, mintsem magunk; az előtt érthető lesz, hogy minket ez egy szó teljesen megnyugtatót és meggyőzőt arról, hogy a mieinket jobbról előző csapat magyarokból áll.

Visszajöttünk tehát, megnyugtattuk embereinket, a lámpást ismét a szélső gulyra függeszteltük, a szekérből kifogott lovakat is átvezettettük, s a szekeret huszárainkkal a kettős árkon állítottuk, rajdát magam tartám. Az öreg B-m ezalatt sem adott öle jelt.

vesz ez árnyékvilágtól. Annak bizonyítékául, hogy igazat beszél, még azt jövendölte a papnak, hogy másnap szintén meg fog halni. A pap másnap csakugyan meg is halt, mire barátja két tanuval rögtön Rómába sietett, hogy tudtúl adják Napoleon közeli végét. A francia rendőrség el akarta fogatni, de a római conservatívek pártfogásuk alá vették.

Vettük. „A jászóvári prémonti éi kanonokrend kassai főgymnastumának tudósítványát az 1864/s-ki tanévről,” melyből következő részleteket emelünk ki. Az intézet szellemi érdekeinek vezénylete s igazgató s 12 rendes tanár kezeiben volt. Az I. s II-ik felévre bejegyzett nyilván — s magántanulók száma 505-öt tett, kik közül 399 r. k., 34 g. k., 15 ág. v., 9 hely. hv. s 48 mózes vallású. — 450 magyar, 46 német, 29 szláv volt. Az év végén maradtott 462, kik közül 22 kitünő, 33 jeles, 312 első rendű, 19 másod rendű, 3 harmad rendű osztályzatot nyert, vizsgálatot nem tettek 12, magántanuló 2. Az érettségi vizsgálatot 4 kitünő, 17 elégséges bizonyítványt nyertek, 2 egy évre visszautasítottak. Mint rendkívüli tárgy tanítottak a francia nyelv s szépírás. Az ifjak között 17-en élveztek közalapítványi ösztöndíjat. Szép eredményre, s az intézet iránti bizalomra mutat, hogy az ifjuság létszáma, mely a német ajku tanárok alatt 270—350 közt ingadozott, ez időt is 96-tal gyarapodott.

Vegyes hírek.

— Hosszas dóm. Dr. Blancher a francia tud. akademiának értekezést olvasott fel három különös lethargicus álomesetről. Ily eset a többi között most egy 24 éves nőn történt meg, ki 18 éves korában 40 napon át, 20 éves korában a mézes hetek alatt 50 napon át aludt, s végre oly lethargicus álomba merült, mely majdnem egy éven át tartott, 1862-diki husvét vasárnapjától 1863-diki márcziusig. Ez idő alatt egy fogát ki kellett húzatni, hogy tejet s levest lehessen szájába csepegtetni. Ez volt egyetlen tápláléka. Az egész hosszú idő alatt mozdulatlan, érzéketlen volt, összes izmai összehusogorodva. Ütete lassu, lehelete alig észrevehető. Épen nem soványult meg, s arcának színe folytonosan élénk s egészséges maradt. A másik két eset ehhez tökéletesen hasonló volt.

Nyiltér.*)

A „Felvidék” 56-ik számának „Nyiltér” rovatában ellenem, egy oly gúnytjeljes czikk látott napvilágot, melynek olvasásán minden érdekelt kebel méltán megütöközött. Erre nézve a tisztelt cikkkirónak legyen szabad ugyan a „Nyiltérben” magam védelmére pár szóval tisztelettel felelnem. Azonban mielőtt ezt tenném, merem kérdeni tisztelt cikkkiró urat, ha vajjon dicős dolog-e az, egy oly egyént, ki a polgári társadalom ezer-

*) Az e rovat alatt közöltékért csak a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

feltű rétegében, bár szabad jogokat élvez is, de igen szerény álláspontot foglal, oly bunkóval sújtani, melyet az első felhevülés mámorában ragad magához az érdekbarát? . . . Avagy megérdemli e a bunkózást egy szegény pinczér akkor, midőn vendégtől a kiszolgált étel s ital árát lelkiismeretesen követeli vagy, annak pontosan számol akkor, midőn kérdeztetik: „mivel tartozom?” — Már pedig tisztelt uram, az ön kigúnyolt „mindenható pincér ura” akkor, midőn ezt tevő, a „rováson kívül gorombáskodást” nem követett el, s így méltatlan megtámadást sem érdemelt azon urtól, kinek adósága azok által is elismertetik, s ha kell bizonyítatik, a kik részére az italmennyiség kiszolgáltatót.

Ön tisztelt uram habozni látszik a felett, ha: „az-e úr a csárdában a ki fizet, vagy a ki szolgál?” En erre nézve bátor vagyok felvilágosítással szolgálni az által, hogy a „csárdában” a fizető és solid vendéget úrnak tekintem; de vajjon az, ki a „csárdába” jó, parancsol nyakra-főre, s midőn a bor mámorra minden csárdai hősiességre képessé teszi, fizetes helyett a szegény pinczért összegazemberezi, „csaló, bitang zsidó” aljas czimekkel illeti, sőt a pontos kiszolgálattól, kanászhoz illő utlegekkel is illeti . . . igen uram, kérdem, az ilyent is úrnak nevezi ön? . . . En részemről, mert semmi úri loyaltást nem tudok az ilyeneknél fölföldözni, magamat, — bár pinczér vagyok, — nagyobb úrnak tartom. Arra pedig, hogy Bernát úr e hatalmas pinczér többször is tett már így; mihielyt egy kls pénzt érez zsebében „válaszolanak naponkint érkező,” s a Savanyu víz fogadóban állandóan étkező igen tisztelt vendégeim, kik igen jól tudják s ismerik bánás módomat; de ferde és neveléséges is volna az, hogy az ember, ha pénze van, a helyett, hogy jól érezze magát, mások iránt nyában illetelen és goromba legyen. E rágalmat tisztelt uram határozottan visszautasítom.

Sokat kellene írnom, hogy minden igaztalan, tehát érzékenyen sértő és gúnyoros kifejezésére felelhessek; felteszem azonban önről tisztelt uram, hogy már az eddigiekből is megérté, miszerint, egyéni jogom, szabadságom, s igazságom érzetében, oly gúnyos támadások által, mint az önéi, érzékenyen sértettnek érzem magam.

Még csak egyet uram, Gúnytszikkraó tollával ön a vendéglősné becsületét és sérti. Nem „szakácsné” az tisztelt uram, hanem mint mondám, vendéglősné, ki ellen, — úgy hiszem, — ezen minőségében még eddig senkinek sem volt panaszja; s ha védelmemre jött is a megtámadék ellen, nem mint „a konyhai nép példánya” a mint ön magát kifejezi, hanem mint tulajdonosné, kinek a fogadó híret s tekintélyét védeni az izgágák ellen kötelessége, — lépett föl; s így igen bár volt a különben is ingerlékeny természetű ferj haragját ez úttal felkorbácsolni, kivált oly egyén részéről, ki igen jól tudja, hogy a házi békét megzavarni, nem magyar ember jellemé. —

Reményem végre, hogy bár ön búcsút is vett tőlem, nemes és úri vendégeim, mint eddig, ezután is megfogják látogatni a savanyu vízi fogadót; az „oda-vetődő” vendégek miatt pedig, kik úgy is csak nagy ritkán „vetődnek oda” még nem fogja elveszteni eddigi jó hírét, s a leendő *daridók* megtörténeendnek nálök nélkül is.

Egyébiránt legnagyobb tisztelettel vagyok Ungvárt július 20-án 1865.

Weinberger Bernát,
savanyú vízi főpinczér.

Tul ez árkon ismét befogattunk, s látván, hogy itt már nincs oly sötétség, a lámpást eloltottuk.

L—r most az említett önkényes huszártiszteket a szekér mellé helyezvén, nekik azon parancsot adta, hogy a szekérhez közeledni se ösmeretlennek, se ösmerősnek ne engedjenek, bárki volna is az, és engem lovas legényemmel (ordinanczommal) előre küldvén, maga is a tábornok és az angol kíséretében úgyette megindult. — Huszáraink a szekérral lassabban követtek.

Az erdő szélétől keletnek folytattuk utunkat, az egyenes iránytól csak kevéssé balra tartva, és nem sokára töltésre vagyis csinált országutra értünk, melyen ismét batra fordultunk, s így mi is az erdőből kijött ösmeretlen lovas csapat irányát követtük.

Mintegy rövid negyed órai lovaglás után, a setét éj daczára megláttam, hogy a fehérű utat egy setéllő csapat tartja elálva. Pár pillanatnyi várakozás után, valjon az „állj, ki vagy?” vagy pedig a „halt, wer da?” megszólítással fogadnak-c, — már igen közel jövén, én kiáltottam rájok „Állj, ki vagy? mi a tábori hang?” de feleletre alig maradt idejük, mert lovamat nem csak nem tartóztaltam, de még gyorsabb úgyetésbe hoztam, s mellettköz teremvén, láttam, hogy lovaik előtt a kemény uton aludtak, és megszólításomra ébrednek s egyenkint kelnek fel. Nagyobb részint tisztok voltak, összesen vagy tizen, köztök az öreg D—i altábornagy.

Mire tőlem megtudták, kik vagyunk, már L—r ezredes, G—n tábornok és az angol is megérkeztek, és a csapat hozzászánk csatlakozván, én ismét előre lovagoltam. Csakhamar ismét egy setéllő foltot láttam meg az

uton, és ismét egy ugyanily csapatot láttam, közte egy jól ismert tarka lovat, mely mellett tulajdonosa, egy magos, tisztos öreg, M—s Lázár altábornagy kelt fel kemény nyughelyéről. Ezek is csatlakoztak velünk, s az előbbiekkel együtt a szekér körül tartózkodván, mi ismét előre lovagoltunk, magam legelől.

Kis idő múlva egy emeletes épület tűnt szemünkbe minden ablaka megvilágítva. Parancsot kaptam belovagolni az épülethez, mert G—n tábornok egy pohár vizet akart ottan kérni, s midőn udvarán bevágtatván, a ház sarka körül kanyarodom, előtte foggyeres őrt pillantok meg. Ezt is én szólítám meg „állj, ki vagy?” nem ő engem, s megérttettem tőle, hogy sebesülteink hoztattak ide. Ezalatt G—n, az angol és L—r is belovagoltak, s leszállván lovaikról, bementek.

En lovamon maradtam s a tábornok lovat tartottam. Néhány percz múlva kijöttek, sokkal levertébb kedélyvel mint bementek, s mondák, hogy épen most vágják le a G—l László ezredes lábát. Ezt épen a midőn segregünk teljes bomlásnak indult, utótte le lováról egy ágyugolyó, és L—r Vilmos alezredes tétette fel egy töténszekérre. A X. hadtest parancsnoka volt.

Ezen épület a falu szélén állott, Remetén, melyen csapatunk átvonulva, Rékásra ment; magunk — G—n tábornokkal, az angollal és L—r Vilmossal Remetén a korcsmárost nagy nehezen felzörgetvén, egy kis vacsorát ettünk, egy-két órát aludtunk, de még setében álovagoltunk Rékassa. Itt egy fal tövébe feküdttem le, s midőn felébredtem, a nap már az egen, B—m pedig lóháton volt, és szokott éles hangjával osztá parancsait. Isten! ne adj e nemzetnek több ily éjszakát!

GAZDASÁG ÉS ÜZLET.

Kassai piac, augusztus 2-án 1865.

A tárgy megnevezése	1. oszt.		2. oszt.	
	fr.	kr.	fr.	kr.
Buza koblönkint	6	—	5	60
Kétszeres	5	40	—	—
Rozs	4	—	3	80
Tengeri	4	20	4	—
Ar. a	2	80	2	60
Zab	2	20	2	—
Kása	6	30	6	40
Borsó	9	20	8	60
Lencse	8	40	8	—
Bab	8	60	7	80
Örlött dara	11	—	10	20
Tatárka	8	80	—	—
Burgonya	3	12	2	80
Aszuszilva	11	—	10	—
Szesz itezéknint	—	18 1/2	—	19
Marhahus fontonkint	—	15	—	—
Bornyuhus	—	16	—	14
Sertéshus	—	22	—	20
Vaj itezéknint	—	36	—	50
Zsir	—	40	—	—
Szalonna fontonkint	—	10	—	38

KÖZLEKEDÉS.

Vasuti menetrend 1865-ik évi május 1-től kezdve.

I. Kassáról Pest és Bécs felé:

	reggel	délben	árjegyzék		
			I.	II.	III.
Kassa indulás	5 óra 21 p.	11 —			
Miskolcz	7 " 52 "	3 2	4.44	3.34	2.12
Tokaj	9 " 35 "	5 35	7.33	5.50	3.40
Nyiregyháza	10 " 34 "	7 25	8.84	6.66	4.23
Debreczen	12 " 12 "	10 29	11.30	8.52	5.42
Püsp. Lad.	1 " 45 "	12 56	13.57	10.22	6.52
Szolnok	4 " 44 "	4 43	17.35	13.05	8.41
Czegléd érkezés	5 " 41 "	5 54	18.86	14.19	9.06
Pest	8 " 37 "	8 45	22.81	17.15	11.04
Bécs	6 " — "	6 33	37.07	27.98	18.25

II. Bécs és Pestről Kassa felé:

	8 óra — p. este
Bécs indulás	8 óra — p. este
Pest	6 " 25 " reggel
Czegléd	9 " 27 " "
Szolnok	10 " 27 " "
Püsp. Lad.	1 " 26 " délután
Debreczen	4 " — " "
Nyiregyháza	4 " 28 " "
Tokaj	5 " 25 " este
Miskolcz	7 " 24 " "
Kassa érkezés	9 " 56 " "

Hivatalos értesítő.

Felhívás!

Mely szerint Kassa szab. k. város kapitányi hivatala részéről a pengő pénzről szóló bankjegyek birtokosai a nagymélt. magyar kir. helytartótanácsnak f. évi júliushó 14-én 44661. sz. a kelt magas intézvénye folytán felhivatnak, miszerint érintett bankjegyeknek leendő beváltása iránt hova-előbb és egyenesen a bankigazgatósághoz Bécsbe írásban forduljanak, az 1858-dik évi január 1-től keltezett előbbi formájú (veres nyomatu) 10 o. é. forintról szóló bankjegyek pedig f. évi szeptember végeig minden bankpénztárnál becsereleendő lévén, ugyanazok f. év október 1-től kezdve csak a bankigazgatóságnál Bécsben fognak beváltani, — miután a kicserélésnél késcdelmezés a behívott bankjegyek tulajdonosaira s örzőire nézve hátrányos következtéseket vonhat maga után, felhivatnak az illetők, hogy a bankjegyek kicserélését ideje-korán eszközöltessek. 37(2)3
Kassán július 28-án 1865.

Krieger János,
főkapitány.

399. t. k. sz. 40(1)3

Arverési hirdetés.

Ungar, születe t. Barkány Mária, mint első férje Burger Farkastól származott kiskoru gyermekei részére özvegy Davitko Anna és Davitko Jánostól 2300 lrt. és járuléka erejéig bíróság lefoglalt a kassai 553. sz. telegjegyzőkönyvben 642. h. r. sz. a. foglalt majorság minden hozzá tartozékaival, úgy nem különben a 97. sz. telegjegyzőkönyvben 104. h. r. és 227 számú mézárós utcai ház, 1404, 2377, 4980, 5047, 5048 és 5273. sz. alatt beigtatott szántóföldek is f. évi 334. sz. alatti végzéssel f. évi júliushó 31-én kitűzött első árveréskor el nem adatván, a városi telegkönyvi hatóság f. évi júliushó 31-én 399. sz. alatt kelt végzése következtében ezennel emlékeztetileg közhir-

Kassa, augusztus 2-kán. Hetivásárunk igen népes, tegnap egy óra hosszáig esett az eső, és így nincs oly rekkenő meleg. Az élet ára a kiuntásban van fennebb.

Eperjes, augusztushó 1-én. Buza köblönkint 4frt. 80 kr.—5 frt. Rozs 3 frt. 20 kr.—3 frt. 40 kr. Tengeri 3 frt. 60 kr.—4 frt. 40 kr. Árpa 2 frt 60 kr.—2 frt. 80 kr. Zab 2 frt. 40 kr.—2 frt 60 kr. Kása 6 frt. 50 kr.—8 frt. Borsó 6 frt.—7 frt. Lencse 6 frt. 40 kr.—7 frt. 20 kr. Bab 7 frt. 20 kr.—8 frt. Örlött dara 7 frt. 60 kr.—9 frt. 20 kr. Tatárka 8 frt.—9 frt. 20 kr. Burgonya 2 frt. Aszuszilva 9 frt. 60 kr. Szesz itezéknint (magyar iteze abroncs alatt 30 fok) 22 kr. Marhahus fontonkint 13 kr. Bornyuhus 10 kr. Sertéshus 18 kr. Vaj itezéknint 36 kr. Zsir 50 kr. Szalona fontonkint 40 kr. Kassai liszt-leng mázsánkint 10 frt. Zsemlyelisz 8 frt. Középenyerliszt 6 frt. Rozs középenyerliszt 5 frt.

Unghvár, július 31. A piaci árak hivatalos kivonat szerint következnek: Buza köblönkint 4 frt. 40. Rozs 3 frt. 40. Tengeri 4 frt. 20. Árpa 3 frt. Zab 2 frt. 20. Kása 8 f. Bab 8 frt. Lencse 7 frt. Borsó 12 frt.

Cs. kir. postaköcsi.

Kassáról Unghvárnak, M. Szigetre minden éjjel 12 óra 30 perczkor. Személybér 17 frt. 48.
" Eperjesnek, Lőcsére minden éjjel 12 órakor. Személybér 5 frt. 64.
" Pestre, Rosnyón és Váczon keresztül minden hétfőn reggel 2 órakor. Sz. bér 15 f. 53.

Kassa-Eperjesi gyorskocsi.

Kassáról Eperjesre indul naponként kétszer, reggel 7 és délután 2 órakor. Sz. bér 1 frt.
Eperjesről Kassára ugyanakkor.
Ügynökség: Eperjesen: Pap József S. mu.
Kassán: Spielman József.

Unghvári társaskocsi.

Kassáról Unghvárra: és Unghvárról Kassára: szombatot kivéve naponta 6 órakor reggel.
Unghvárról Munkácsra: szombatot kivéve naponta 6 órakor reggel.
Munkácsról Unghvárra: naponta 3 órakor délután.
Ügynökség: Kassán: Kempner Fülöp. — Unghvárott Pollák Fülöp. — Munkácson: Tóth Károly.

Gálszécs, júliushó 31-én. A piaci árak következők voltak: Buza köblönkint 5 frt. 10 kr. Gabona 3 frt. 30. Árpa 2 frt. 20. Zab 2 frt. 30. Tengeri 4 frt. 30. Paszuly 6 frt. 20. Lencse 4 frt. 60. Kása 8 frt. Krumplic 2 frt. Széna mázsája 60 kr. Szalma 40 kr. Szesz itezéje Scala B. 14. Reamur 30 fok 18 kr. Tojás darabja 1 kr. Időjárásunk folytonosan nagy hőség, tegnap estefelől kezdett ugyan eső esni, de kevés ideig tartott, csakis a port verte le.

Sorshuzás.

Budán 1865 július 29-én: 62, 27, 18, 47, 22.
Legközelebbi húzás augusztus 12-én.

Bécsi börze augusztus 1-ről.

5% Metallique	69.65
Nemzeti kölcsön	74.50
Bankrészvény	793.—
Hitelintézeti részvény	176.30
Londoni	110.10
Ezüst	107.25
Arany	5.21 1/2

Arjegyzék.

Unghvárról Szobránczig	1 frt. — kr.
" N.-Mihályig	1 " 50 "
" Gálszécsig	2 " — "
" Kassáig	4 " 50 "
Kassáról Gálszécsig	1 frt. 50 kr.
" N.-Mihályig	3 " — "
" Szobránczig	4 " — "
" Unghvárig	4 " 50 "
Unghvárról Munkácsig vagy vissza	1 ft. 50 kr. o. é.

Munkács-Beregszászi magánkocsi.

Munkácsról — Beregszászba, Kedden, szerdán, pénteken, szombaton reggeli 6 órakor, vasárnap, délután 5 órakor.
Beregszászból — Munkácsra, Kedden, szerdán, pénteken, szombaton délutáni 5 órakor, hétfőn reggeli 6 órakor.
Menet-jegyzéke Munkácsról Beregszászig vagy vissza 1 ft. Felvételi-ügynökség Munkácson: Toth Károly. Beregszászban: Ifj. Jandrisits Antal, Vörös korszmában: Guth József.

Magán hirdetések.

Alólirt ajánlom helybeli gazd. gépgyáramban készült, kitűnő minőségű **ekémet**, melyek minden ötvény mellőzésevel, egészen kovacsolt vasból lévén kiállítva, nagyobb szilárdságuk és tartósságuk mellett igen könnyen kezelhetők. Ezen ekék, melyeknek ára tartalék szántóvással, kulccsal és ragasztóval együtt csak 14 frt., megtekinthetők és megrendelhetők:

Leggyorsabb, legkönnyebb és gyökeres gyógyítása a nyakgyuladásnak, légső-hurut, croup (bőr-kés barnaság), Angina, mindennemű megsértések, harapás, szurás, vágás vagy égés által támadható sebeknek, konok fekélynek contusiók, tartós daganatoknak gonosz tyúnyak, karbunkulus (pokolvar) megkeményedések, s minden mirigy betegségeknek, fájós fekélyzet, vagy mér genyes női mellnek, fagydaganatnak, továbbá skrofulustól, ujféreg es koromolyastól, rheuma, rohdadt hus, tagszivacs, és csontsütöl a rég óta nevezetes

Forty Dr.-féle általános sebtapaszanak használata által magának mindenki szerezhet, melynek rendkívüli gyógyereje, valamint elválasztó, érlelő hatása által fájdalmat csillapító tulajdonságával egyesülten, még éavult bajoknál is bámulatot gerjesztő eredmények szoktak czéloztatni. Fő l e r a k a t felső Magyarhon számára:

WERFER KÁROLY KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

Kassán, felső főutca 342. sz. a. — Továbbá valódi minőségben kapható a következő, a tulajdonos által felhatalmazott kereskedési czégek utján: Nagyváradon Huzella Mátyásnál, Eperjesen Floegl A.-nél. Unghváron Munster és társánál Iglón Ar dreszky G.-nál Rosnyón Hirsch J. N.-nél.

Werfer Károly könyvnyomdája Kassán.

Kassa, 1865
Megjelen be
000 t r t k ö n
E l t a
Egy évre
Félévre
Negyedévre
Az előfizetési p
a szerkesztőség
Szerkeszt
Érző s
sünet: ezel
tányokat, m
világ képe,
szolgáljon,
sejtek mint
goru észlel
nyomán me
o. az érződ
ideg), a ny
lemezben C
tási közpon
ját). Az eln
agyállomán
Külön
nek ismét
ben vanna
idegsejtek
Agy
lom érzelm
érzelmeke
nálnak le
megkülönb
képzetet,
mek a ke
működése
lag sem v
Áta
érzés (ér
és akarat
hetős ura
dezi, mód
lítja s ez
tása t. i,
képest. A
zetből (t
ott jelent
azokba b
tásokat,
don fürk
tulajdon
lékezés,
keztetés
hanem a
lelki m
szellemi
gyorsan
rint ami
érthető
azon igy
nagyob
találása
tek foly
vonatko
heti hel
— tapa
sek leg
tartalm
kiismer
physica
igazoln
hogy s
keil to
műve i
hártya
ben is